

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/18/2259

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni juhtivinspektor Sirje Biin
Otsuse tegemise aeg ja koht	04.10.2018, Tallinn
Vaide esitamise aeg	24.07.2018
Teabevaldaja	RB Rail AS Eesti filiaal e-posti aadress: info@railbaltica.org
Vaide esitaja	MTÜ ARB e-posti aadress: toimkond@avalikultrailbalticust.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. MTÜ ARB esitas 24.07.2018 Andmekaitse Inspeksioonile vaide RB Rail AS Eesti filiaali tegevuse peale teabenõudele vastamisel.
2. Inspeksioon tegi 03.09.2018 teabevaldajale järelepärimise:
 1. Kas saan õigesti aru, et teil ei ole teabenõude punktis 1 küsitud dokumenti? Juhin tähelepanu, et lisatud link MKM vastuskirjale nr 1.15.-4/18-5143 ei avane.
 2. Vastuse punktis 2 märgite, et rahastamistaotlusele koos lisadega on osaliselt kehtestatud juurdepääsupiirang. Miks ei ole väljastatud seda osa teabest, millele juurdepääsu ei ole piiratud?
 3. Kas kokkulepe, et dokumenti (Inter-Beneficiary Agreement) ei tohi väljastada osapoolte loata, on kirjalik? Kui jah, esitage see palun inspeksioonile.
 4. Kas teil on olemas dokument ekspertiisi kohta, mille tellis Riigikontrolli vastuse kohaselt RB Rail EY poolt koostatud tasuvusanalüüsi kohta? Kui see on olemas, miks ei edastatud

- seda vaide esitajale?
5. Kas saan õigesti aru, et teie valduses ei ole teabenõude punktides 5, 6, 7, 10, 11 ja 13 küsitud teavet?
 6. Kas punktides 5, 6, 7, 10, 11 ja 13 küsitud teave sisaldub teie kodulehel avaldatud? Kui jah, palun viidake punktide kaupa.
3. Teabevaldaja vastas inspektsiooni järelepärimistele 24.09.2018.2018 ja 02.10.2018..

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

16. juulil saime RB Raililt lisatud kirja. Meie arvates ei vasta teabe väljastamisest keeldumised AvTS-le.

Punktis 1 ja 2 on viidatud teise teabevaldaja antud selgitustele kuid me küsisime oma kirjas ligipääsu piirangu aluseks olevat dokumenti, samuti täpset pealkirja, koostamise kuupäeva jms Küsitud informatsiooni viidatud kiri ei sisaldanud.

Punktis 3 esitatud keeldumise aluseks pole esitatud ligipääsupiirangu kehtestamist nõudvat dokumenti ja muud küsitud informatsiooni.

Punktis 4 on teabevaldaja tõenäoliselt viidanud INEA poolt 23.10.17 antud vastusele, milles küsimuse all oli hoopis INEA poolt läbiviidav ekspertiis. Järgmises EK vastuses antud selgituste kohaselt pole EY poolt koostatud RB tasuvusanalüüsi üldse INEA-le hindamiseks esitatud. Teabenõudega küsisime dokumente ekspertiisi kohta, mille tellis Riigikontrolli vastuse kohaselt RB Rail EY poolt koostatud tasuvusanalüüsi kohta.

Punktides 5, 6, 7, 10, 12 ja 13 ei ole teabevaldaja vastanud, kas tal on olemas meie küsitud dokumendid ja neile on kehtestatud juurdepääsupiirang või tal neid dokumente ei ole. Teabevaldaja viidatud lehelt meie poolt küsitud dokumente me ei ole leidnud.

Palume kohustada teabevaldajat valjastama meie poolt esitatud teabenõudes küsitud dokumendid ja või põhjendused keeldumise kohta avaliku teabe seaduse kohaselt.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Sissejuhatuses selgitame, et mittetulundusühing Avalikult Rail Balticust (MTÜ ARB) tegeleb küsimustike masspostitustega kõikidele Rail Baltica projekti kaasatud osapooltele dubleerides ja korrates küsimusi, juba vastuse saanud küsimusi ignoreerides ja neid taas esitades. Lisaks saadavad nad sama sisuga kirju erinevates keeltes, nii inglise kui eesti keeles. Nende kirjad on allkirjastamata, vormistatud liht e-mailina. Postiaadress Mardi talu, Pirgu külas, Juuru vallas ei vasta tegelikkusele, sest sinna saadetud kiri on meile tagasi tulnud ilma adressaadini jõudmata.

Avaliku teabe seaduse (AvTS) järgi on avalikkusel õigus teabenõude vormis saada AvTS § 5 mõistes teabevaldajalt avalikku teavet, kuid see õigus ei ole piiramatult. AvTS-s sätestatud tingimustel võib teabevaldajal olla kohustus või õigus teabenõude täitmisest keelduda või jätta küsitud informatsioon väljastamata (AvTS § 23), näiteks juhul, kui informatsioonile on kehtestatud juurdepääsupiirangud (AvTS § 35 lg 1 ja 2).

MTÜ-l ARB on küll õigus teabenõude vormis küsida teabevaldajatelt Rail Baltica rajamist puudutavat teavet, kuid MTÜ ARB peaks AvTS-ga talle antud õigusi kasutama heauskselt. Selle põhimõttega ei ole kooskõlas MTÜ ARB tegevus, mis seisneb korduvalt samade küsimuste esitamises, millele ta on juba vastuse saanud (näiteks vastused, kus oleme öelnud, et RB Eesti filiaal ei oma vastavat teavet). Õiguste kuritarvitamise keelule viitab ka AvTS § 23 lg 2 p 1, mis lubab jätta teabenõude täitmata, kui samale teabenõudjale on taotletav teave juba antud (vt ka AvTS § 23 lg 2 p 3).

Sõltumatu eeltoodust on RB Eesti filiaal siiani vastanud MTÜ ARB kõikidele pöördumistele. Samuti kinnitame, et me vastame ka edaspidi isikute heausksetele pöördumistele Rail Baltica rajamise osas, sest soovime, et Eesti avalikkus oleks kursis raudtee rajamise protsessiga.

Vastused Teie päringus esitatud küsimustele:

- 1. Jah. Saate õigesti aru, et teabenõude punktis 1 nimetatud dokumenti RB Eesti filiaalil ei ole. Oleme käesolevale vastusele lisanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) selgituskirja koopia (Lisa 1), millele viitasime oma vastuses MTÜ ARB teabenõudele.*
- 2. See osa teabest, millele juurdepääsu ei ole piiratud, on avaldatud Rail Baltica veebilehel (rahastamislepingute koopiad, millest on piiratud juurdepääsuga informatsioon välja jäetud).¹ MTÜ ARB teabenõudes olid lisatud väljavõtted Rail Baltica veebilehel avaldatud vastavatest dokumentidest. Selle põhjal eeldas RB Eesti filiaal, et MTÜ-l ARB on vastavad dokumendid juba olemas ning MTÜ ARB on teadlik sellest, kus on vastavad dokumendid Rail Baltica kodulehel avaldatud. Seetõttu jäid need dokumendid MTÜ-le ARB saadetud vastuskirjale uuesti lisamata. Ka AvTS näeb ette põhimõtte, et juba avalikustatud informatsiooni ei tule teabenõudjale täiendavalt avaldada (AvTS § 20 p 3).*
- 3. Juurdepääsu Inter-Beneficiary Agreement-le on piiratud, sest selle lepingu Läti osapool on vastavalt Läti äriseaduse artiklile 19 kuulutanud Inter-Beneficiary Agreement-i puudutava teabe ärisaladuseks ja klassifitseerinud konfidentsiaalseks. AvTS § 35 lg 1 punkti 17 kohaselt on RB Eesti filiaal kohustatud kehtestama juurdepääsupiirangu teabele, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust. Samuti on RB Eesti filiaalil kohustus mitte avalda informatsiooni, mille suhtes on juurdepääsu piirang kehtestatud mõne teise teabevaldaja poolt (AvTS § 38 lg 3).*
- 4. Ei. RB Eesti filiaali valduses ei ole vastavat eksperdi hinnangut, mistõttu pole RB Eesti filiaalil võimalik seda ka MTÜ-le ARB esitada. AvTS § 23 lg 1 p 2 kohaselt teabenõude täitmisest keeldutakse, kui teabevaldaja ei valda taotletavat teavet.*
- 5. Jah. Saate õigesti aru, et RB Eesti filiaali valduses ei ole MTÜ ARB kirja punktides 5; 6; 7; 10 ja 13 küsitud teavet. Ka teabenõude vastuses on MTÜ-le ARB selgitatud, et kogu olemasolev informatsioon EY koostatud tasuvusanalüüsi kohta on avalikustatud Rail Baltica veebilehel. AvTS § 23 lg 1 p 2 kohaselt teabenõude täitmisest keeldutakse, kui teabevaldaja ei valda taotletavat teavet.
Teabenõude punktis 11 nimetatud RB Rail AS nõukogu protokollid ei ole avalikud vastavalt Läti äriõigusele, kuna RB Rail AS on registreeritud Läti Vabariigis ja järgib Läti Vabariigi seadusi. Vastavalt Läti äriseaduse artiklile 19 saab Läti äriettevõtte teavet käsitleda kui ärisaladust ja klassifitseerida konfidentsiaalseks. AvTS § 35 lg 1 punkti 17 kohaselt on RB Eesti filiaal kohustatud kehtestama juurdepääsupiirangu teabele, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust. Samuti on RB Eesti filiaalil kohustus mitte avalda informatsiooni, mille suhtes on juurdepääsu piirang kehtestatud mõne teise teabevaldaja poolt (AvTS § 38 lg 3).*
- 6. RB Eesti filiaali valduses ei ole teabenõude punktides 5; 6; 7; 10 ja 13 küsitud teavet. Nimetatud punktides on MTÜ ARB küsinud allikmaterjale, mida EY on kasutanud tasuvusanalüüsi koostamise käigus ning millele EY on oma tasuvusanalüüsis viidanud. Vastavaid allikmaterjale ei ole RB Eesti filiaalile EY poolt edastatud. Rail Baltica projekti veebilehel on avaldatud üksnes EY tasuvusanalüüs.² Seega on vastavatest teabenõudes küsitud dokumentidest veebilehel avaldatud üksnes see osa, mida kajastab veebilehel avaldatud EY tasuvusanalüüs. AvTS § 23 lg 1 p 2 kohaselt teabenõude täitmisest keeldutakse, kui teabevaldaja ei valda taotletavat teavet.
Samuti ei ole Rail Baltica veebilehel avaldatud teabenõude punktis 11 küsitud koosolekute protokolle, kuivõrd nendele dokumentidele on kehtestatud*

¹ <http://www.railbaltica.org/et/rail-baltica-sajandi-projekt/dokumendikogu/> - vt projekti organisatsiooni dokumendid. Täpsed lingid asjakohastele dokumentidele:

http://www.railbaltica.org/wp-content/uploads/2017/11/Action_2015-EU-TM-0347-M.pdf

http://www.railbaltica.org/wp-content/uploads/2017/11/Action_2014-EU-TMC-0560-M.pdf

http://www.railbaltica.org/wp-content/uploads/2017/11/Action_2015-EU-TM-0347-M_Amendment-1.pdf

² http://www.railbaltica.org/wp-content/uploads/2017/04/RB_CBA_FINAL_REPORT_0405.pdf

juurdepääsupiirangud ärisaladuse kaitse kaalutlustel (vt vastus küsimusele 5). AvTS § 35 lg 1 punkti 17 kohaselt on RB Eesti filiaal kohustatud kehtestama juurdepääsupiirangu teabele, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust. Samuti on RB Eesti filiaalil kohustus mitte avalda informatsiooni, mille suhtes on juurdepääsu piirang kehtestatud mõne teise teabevaldaja poolt (AvTS § 38 lg 3).

Teabevaldaja 02.10.2018 täiendav vastus: „Kinnitan, et p12 all nimetatud dokumenti “Soome transpordiameti uuring 2014” meil ei ole.“

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid ja väljavõtteid olemasolevatest dokumentidest.

Inspektsiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teabevaldajate üle riikliku ja haldusjärelvalve teostamine teabenõuete täitmise üle.

AvTS § 23 annab loetelu, millisel juhul saab teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda. Selle paragrahvi lõike 1 punkt 1 sätestab, et teabevaldaja keeldub teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsu. AvTS § 23 lg 1 punkt 2 sätestab, et teabevaldaja keeldub teabenõude täitmisest, kui ta ei valda taotletavat teavet.

Käesoleval juhul ei ole vaide esitaja rahul teabevaldajalt 16.07.2018 saadud vastustega, pidades teabe väljastamisest keeldumist avaliku teabe seadusega vastuolus olevaks.

Esiteks märgib vaide esitaja, et *punktis 1 ja 2 on viidatud teise teabevaldaja antud selgitustele kuid me küsisime oma kirjas ligipääsu piirangu aluseks olevat dokumenti, samuti täpset pealkirja, koostamise kuupäeva jms. Küsitud informatsiooni viidatud kiri ei sisaldanud.*

Teabevaldaja kordab vastuses inspektsioonile (p 1) üle, et tal ei ole teabenõude punktis 1 küsitud dokumenti. Seda on teabevaldaja teatanud ka teabenõude vastuses.

Teabenõude punktis 2 küsitud on vaide esitajale kättesaadav Rail Balticu kodulehel osaliselt, st üksnes juurdepääsupiiranguteta osas. Ülejäänud teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 3 alusel (teave, mille avalikuks tulek kahjustaks riigi välissuhtlemist). Samuti on teabevaldajale teadaolevalt küsitud dokumendid vaide esitajal olemas (teabenõude lisana olid esitatud väljavõtted nendest), mistõttu ei ole neid AvTS § 20 p-le 3 tuginedes vastuskirjale uuesti lisanud.

AvTS § 20 sätestab, et teabenõue loetakse teabenõude saanud teabevaldaja poolt täidetuks, kui: 1) teave on teabenõudjale edastatud seaduses sätestatud viisil; 2) teabenõue on edastatud vastavalt kuuluvusele ja sellest on teabenõudjale teatatud; 3) teabenõudjale on selgitatud võimalust tutvuda avalikustatud teabega.

Inspektsioon sai teabevaldaja vastusest aru, et teabevaldaja on punktis 2 toodud teabe juba varasemalt esitanud või selleni juhatanud. Kui olukord nii ei ole, siis on vaide esitajal võimalik sellekohaseid täiendavaid selgitusi küsida teabevaldajalt.

Teiseks märgib vaide esitaja: *Punktis 3 esitatud keeldumise aluseks pole esitatud ligipääsupiirangu kehtestamist nõudvat dokumenti ja muud küsitud informatsiooni.*

Küsitud on Rail Balticu toetuse saajate lepet (Inter-Beneficiary Agreement). Teabevaldaja selgitab, et juurdepääsu Inter-Beneficiary Agreement-le on piiratud, sest selle lepingu Läti osapool on vastavalt Läti äriseaduse artiklile 19 kuulutanud Inter-Beneficiary Agreement-i puudutava teabe ärisaladuseks ja klassifitseerinud konfidentsiaalseks. AvTS § 35 lg 1 punkti 17 kohaselt on RB Eesti filiaal kohustatud kehtestama juurdepääsupiirangu teabele, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust.

Arvestades eeltoodut leiab inspeksioon, et teabevaldaja on selle konkreetse soovitud dokumendi osas keeldunud teabe väljastamisest õiguspäraselt. AvTS § 38 lõige 3 sätestab, et juurdepääsupiiranguga teavet ei tohi kolmandatele isikutele edastada juurdepääsupiirangu kehtestanud asutuse loata.

Kolmandaks märgib vaide esitaja, et *teabenõude punktis 4 sooviti dokument ekspertiisi kohta, mille tellis Riigikontrolli vastuse kohaselt RB Rail EY poolt koostatud tasuvusanalüüsi kohta.*

Teabevaldaja teatab (vastuse p 4), et neil ei ole nõutud dokumente. AvTS § 23 lõike 1 punkt 2 sätestab, et teabevaldaja keeldub teabenõude täitmisest, kui ta ei valda taotletavat teavet. Kuigi teabevaldaja ei olnud seda aspekti vaide esitajale saadetud vastuses märkinud, siis selle kohta saab vaide esitaja teavet käesolevast vaideotsusest. Sellega seonduvalt leiab inspeksioon, et konkreetse dokumendi osas on teabevaldaja põhjendatult keeldunud teabenõude täitmisest.

Neljandaks märgib vaide esitaja: *Punktides 5, 6, 7, 10, 12 ja 13 ei ole teabevaldaja vastanud, kas tal on olemas meie küsitud dokumendid ja neile on kehtestatud juurdepääsupiirang või tal neid dokumente ei ole. Teabevaldaja viidatud lehelt meie poolt küsitud dokumente me ei ole leidnud.*

Teabevaldaja on inspeksioonile vastates (p 5) sõnaselgelt teatanud, et tema valduses ei ole teabenõude punktides 5, 6, 7, 10 ja 13 küsitud teavet. Sama on teabevaldaja eraldi ka punktis 12 küsitud teabe kohta kinnitanud inspeksioonile 02.10.2018.

Kuna RB Rail AS Eesti filiaal ei ole nõutud teabe valdaja, keeldub ta teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 2 alusel, seega põhjendatult.

Vaatamata sellele, et teabevaldaja valduses küsitud teavet ei ole, on ta siiski viidanud, kust võib selle leida. Ka juhul, kui isik oleks teabevaldaja, ei pea ta teavet väljastama, kui saab teabenõudja juhatada avalikustatud teabe juurde (AvTS § 20 p 3).

Tuginedes eeltoodule leian, et teabenõudes küsitud teabe väljastamata jätmine on põhjendatud ning teabevaldaja ei ole rikkunud teabe väljastamata jätmisel seadust, mistõttu jätan vaide rahuldamata.

*/allkirjastatud digitaalselt/
Sirje Biin
juhtivinspektor
peadirektori volitusel*